

Rapport

Datum: 11 oktober 1999
Rapportnummer: 1999/438

Klacht

Op 24 december 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Hengelo, ingediend door Thuiszorg Centraal Twente te Hengelo, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND). Verzoeker had zich al eerder, bij brief van 7 december 1998 tot de Nationale ombudsman gewend. In het kader van de met de IND gemaakte afspraak over afhandeling van klachten zoals die van verzoeker, werd de IND verzocht binnen tien dagen op de klacht van verzoeker te reageren. Een brief van de IND van 9 december 1998 vormde voor verzoeker aanleiding zich nogmaals tot de Nationale ombudsman te wenden. Naar aanleiding van het verzoekschrift werd naar de gedraging van de IND, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, een onderzoek ingesteld. Op grond van de namens verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker, en Syrische asielzoeker, klaagt er over dat de Immigratie en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND) bij de behandeling van zijn op 24 juli 1998 ingediende asielverzoek pas op 8 december 1998 een zogeheten Dublin-claim bij Spanje heeft ingediend. Voorts klaagt verzoeker er over dat de IND zijn gemachtigde foutieve informatie heeft verstrekt door tot tweemaal toe, op 12 oktober 1998 en begin november 1998, telefonisch mee te delen dat die Dublin-claim op 30 juli 1998 was ingediend.

Achtergrond

Overeenkomst van Dublin (Overeenkomst betreffende de vaststelling van de Staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat bij een van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen wordt ingediend, Dublin, 15 juni 1990, Trb. 1991, 129) Artikel 11, eerste lid:

"1. De Lid-Staat waarbij een asielverzoek is ingediend en die van mening is dat een andere Lid-Staat verantwoordelijk is voor de behandeling van dit verzoek, kan deze Lid-Staat zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen zes maanden na het indienen van dit verzoek om overname verzoeken. Indien er binnen zes maanden geen verzoek tot overname plaatsvindt, is de Staat waarbij het asielverzoek is ingediend, verantwoordelijk voor de behandeling ervan." **ONDERZOEK** In het kader van het onderzoek werd de Staatssecretaris van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Staatssecretaris van Justitie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. De Staatssecretaris maakte van die gelegenheid geen gebruik. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Betrokkenen deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. FEITEN

1. Verzoeker, die de Syrische nationaliteit heeft, diende op 24 juli 1998 een aanvraag in om te worden toegelaten als vluchteling. Verzoeker is gehuwd. Zijn echtgenote en hij waren op 12 juli 1998 vanuit Spanje via Frankrijk en Duitsland naar Nederland gereisd. Aangezien zijn echtgenote in Spanje al asiel had verkregen werd zij teruggestuurd naar Spanje. Gelet op het vorenstaande, alsmede om te bepalen welke lid-staat verantwoordelijk was voor de behandeling van het asielverzoek, diende de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND) een zogenaamde Dublin-claim in bij Spanje (Zie achtergrond). 2. Verzoeker liet de Nationale ombudsman bij brief van 7 december 1998 het volgende weten:

"...Enige tijd geleden hebben mijn vrouw en ik asiel aangevraagd in Nederland. Mijn vrouw is teruggestuurd naar Spanje, omdat zij daar reeds asiel had verkregen. Op 30 juli 1998 heeft de IND een Dublin claim ingediend voor mij bij Spanje. Door de gedwongen scheiding is mijn huwelijk op de klippen gelopen. (...) Mijn vraag aan u is of u wat voor mij kunt doen om mijn zaak wat te bespoedigen. In de regel krijgt men na 3 maanden antwoord op een Dublin claim. Het is langer als 4 maanden geleden en ik heb nog geen antwoord op de claim gekregen..."

3. De IND deelde verzoeker op 9 december 1998 schriftelijk het volgende mee:

"...Ik deel u mede dat op 08 december 1998 in het kader van de Overeenkomst van Dublin bij de autoriteiten van Spanje een verzoek is ingediend om te bepalen of deze lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van uw asielaanvraag..."

4. De IND berichtte verzoeker in zijn brief van 18 januari 1999:

"...U heeft de Nationale ombudsman op 7 december 1998 een brief geschreven waarin u vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot uw aanvragen om toelating als vluchteling en om verlening van een vergunning tot verblijf. De Nationale ombudsman heeft uw brief ter behandeling aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) overgedragen. In reactie op uw brief bericht ik u het volgende. Allereerst wil ik verwijzen naar de inhoud van mijn brief van 9 december 1998. Klaarblijkelijk hebben uw brief van 7 december 1998 en mijn brief elkaar gekruist. Na bestudering van uw dossier is mij gebleken dat u op 24 juli 1998 voornoemde aanvragen heeft ingediend. Op 24 juli 1998 is een procedure gestart om te bepalen welk Schengenlidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van uw asielaanvraag. In december 1998 is in het kader van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst een overnameverzoek ingediend bij de Spaanse autoriteiten. Bij brief van 9 december 1998 is de vreemdelingendienst Hengelo op de hoogte gebracht van dit overnameverzoek en verzocht u een afschrift te geven van betreffend schrijven. Voor het feit dat ik niet eerder in staat ben geweest om een overnameverzoek in te dienen bij de Spaanse autoriteiten, bied ik u en daarmee betrokkene mijn welgemeende verontschuldiging aan. De reden voor de vertraging van de afhandeling van onderhavige aanvragen hangt enerzijds samen met de verhoogde instroom van asielzoekers die zich in

1997 en 1998 heeft gemanifesteerd en anderzijds met de toegenomen noodzaak en mogelijkheden om onderzoek te verrichten naar de verschillende aspecten van een asielrelaas. Door de verhoogde instroom van asielzoekers zijn alle instanties die bij de behandeling van asielaanvragen zijn betrokken de IND, het COA, de tolken en de rechtshulpverleners, extra onder druk komen te staan; de extra instroom leidde tot grotere achterstanden bij deze instanties. Het wachten op een beslissing duurt veelal langer dan wenselijk is, hetgeen onmiskenbaar zijn uitwerking zal hebben op de gemoedstoestand van hen die een asielaanvraag hebben ingediend. Daarom stel ik op dit moment ook alles in het werk om de opgelopen achterstanden, in volgorde van aanmelding en ondertekening van de asielaanvraag, weg te werken..."

B. STANDPUNT VERZOEKER

Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtformulering onder klacht. Tevens merkte verzoekers gemachtigde in het verzoekschrift nog het volgende op: "...Cliënt is op 23 juli 1998 aangekomen in Nederland met zijn vrouw. In het eerste verhoor heeft hij aangegeven dat hij asiel wilde aanvragen in Nederland. Zijn vrouw werd teruggestuurd naar Spanje, omdat zij daar reeds asiel had verkregen. Cliënt heeft toen direct aangegeven dat hij geen asiel meer wenste, omdat het geen zin had voor hem als zijn vrouw in Spanje zat en hij hier. Hem werd verteld dat hij geen andere keus had, het was óf asiel aanvragen óf terug gestuurd worden naar Syrië (Nederland zit vol asielzoekers en deze asielzoeker, die hier helemaal niet wil zijn, moet blijven!). De IND zou voor hem een Dublin-claim indienen bij Spanje. Op 12 oktober jl. heb ik gebeld naar de IND om te vragen wanneer de claim was gelegd. Er werd gezegd 30 juli en cliënt moest gewoon wachten, want het kon wel 3 maanden duren voor er een antwoord terug kon komen. Intussen had de advocaat van cliënt zijn vrouw geïnformeerd in Spanje of er een claim was gelegd. Het antwoord was nee. In november jl. heb ik weer gebeld naar de IND om te vragen wanneer de claim was gelegd. Weer was het antwoord 30 juli. Navraag in Spanje leverde weer niets op. De vrouw van cliënt was boos, omdat zij dacht dat hij de boel voor de gek hield. Sindsdien wenst ze geen contact meer met hem. Op 11 november heeft cliënt een brief gestuurd naar de IND om een kopie op te vragen van de claim (...). Het antwoord van de IND werd 9 december verzonden. Er was pas op 8 december een claim ingediend. Dus de IND had 5 maanden nodig om te beoordelen of een claim ingediend kon worden!! Cliënt zwaar depressief na dit bericht, 5 maanden van zijn leven verspild en wie weet hoeveel nog meer..."

C. STANDPUNT STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

De Staatssecretaris van Justitie deelde de Nationale ombudsman in reactie op de klacht het volgende mee:

"...(Verzoeker; N.o.) heeft op 24 juli 1998 een aanvraag om toelating als vluchteling ingediend. Op dezelfde dag heeft een eerste gehoor plaatsgevonden. Uit hetgeen betrokkene toen heeft verklaard kon worden vastgesteld dat de verantwoordelijkheid voor de behandeling van de aanvraag bij een ander land ligt dat partij is bij de Dublinuitvoeringsovereenkomst. (Verzoeker; N.o.) is hiervan op voornoemde datum op de hoogte gesteld. Ingevolge genoemde overeenkomst is op 30 juli 1998 de claimprocedure

in het informatie-systeem van de Immigratie- en Naturalisatiedienst opgevoerd en is op 8 december 1998 een overnameverzoek ingediend bij de Spaanse autoriteiten. Betrokkene is hierover bij brief van 9 december 1998 geïnformeerd. Voornoemd verzoek is op 16 januari (bedoeld wordt 16 maart; N.o.) 1999 door de Spaanse autoriteiten gehonoreerd. Nadat (verzoeker; N.o.) op 24 juli 1998 een asielaanvraag heeft ingediend, heeft het vier en een halve maand geduurd voordat een overnameverzoek is ingediend. De reden dat het daadwerkelijke overnameverzoek niet eerder is ingediend is gelegen in de sterke toename van het aantal asielaanvragen in 1997 en 1998 en de dientengevolge ontstane achterstand. Aangezien een overnameverzoek binnen zes maanden dient te worden ingediend (zie achtergrond; N.o.), en dit in de zaak van (verzoeker; N.o.) ook is gebeurd, acht ik de klacht hieromtrent ongegrond. Voor zover de klacht van (verzoeker; N.o.) zich richt tegen het foutief inlichten van zijn gemachtigde over de datum waarop het overnameverzoek is ingediend, acht ik de klacht gegrond. Alhoewel zich in het departementale dossier geen stukken bevinden die tot genoemde telefoongesprekken te herleiden zijn, kan uit het feit dat de claimprocedure op 30 juli 1998 is opgevoerd in het informatiesysteem worden afgeleid, dat deze datum abusievelijk is doorgegeven als de datum waarop het overnameverzoek is ingediend. Het is te betreuren dat dit tot twee maal toe zou zijn gebeurd en ik bied hiervoor dan ook mijn verontschuldigen aan..."

D. REACTIE VERZOEKER

Verzoekers gemachtigde merkte in haar reactie het volgende op:

"...De reactie van (verzoeker; N.o.) op de brief van de IND is: Dat hij niets heeft aan de verontschuldigen. Zijn leven is toch al verwoest. Hij is ervan overtuigd dat het niet zo met zijn huwelijk had hoeven aflopen als hij sneller naar Spanje terug had kunnen keren. Nu is er voor hem geen enkele reden meer om ernaar toe te gaan. Hij verblijft inmiddels al langer als een jaar in Nederland. Hij denkt dat de IND de dossiers niet naar volgorde van binnenkomst behandelt maar willekeurig een dossier van de stapel neemt en de rest in een burolade laat liggen. Want voor hem is het onbegrijpelijk dat in een overgeorganiseerd land als Nederland foutieve informatie wordt verstrekt omtrent een niet ingediende Dublin-claim..."

Beoordeling

I. Ten aanzien van het indienen van de Dublin-claim

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND) bij de behandeling van zijn op 24 juli 1998 ingediende asielverzoek pas op 8 december 1998 een zogeheten Dublin-claim bij Spanje heeft ingediend.

2. Ingevolge artikel 11, eerste lid van de Overeenkomst van Dublin kan de lid-staat waarbij een asielverzoek is ingediend en die van mening is dat een andere lid-staat verantwoordelijk is voor de behandeling van dit verzoek, zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen zes maanden na het indienen van dit verzoek om overname verzoeken. In het tweede lid wordt bepaald dat indien er binnen zes maanden geen verzoek tot

overname plaatsvindt, de Staat waarbij het asielverzoek is ingediend verantwoordelijk is voor de behandeling ervan (zie achtergrond).

3. In reactie op de klacht gaf de Staatssecretaris van Justitie aan dat verzoeker op 24 juli 1998 een verzoek had ingediend om te worden toegelaten als vluchteling. Naar aanleiding van het eerste gehoor van verzoeker, dat plaatsvond op 24 juli 1998, kon worden vastgesteld dat de verantwoordelijkheid voor de behandeling van verzoekers aanvraag niet bij Nederland lag maar bij Spanje. Ingevolge de Dublinuitvoeringsovereenkomst werd op 30 juli 1998 de claim-procedure in het informatie-systeem van de IND opgevoerd en werd op 8 december 1998 een overname verzoek ingediend bij de Spaanse autoriteiten. Dit verzoek is vervolgens op 16 maart 1999 door Spanje gehonoreerd, aldus de Staatssecretaris.

4. Als reden voor het feit dat het overnameverzoek niet eerder was ingediend gaf de Staatssecretaris aan dat het aantal asielaanvragen in 1997 en 1998 sterk was toegenomen, waardoor een achterstand was ontstaan. Verder gaf de Staatssecretaris aan dat een overnameverzoek ingevolge artikel 11, eerste lid, van de Overeenkomst van Dublin binnen zes maanden moet worden ingediend, en dat dit in de zaak van verzoeker ook was gebeurd. De Staatssecretaris was van mening dat verzoekers klacht op dit punt om die reden ongegrond was.

5. De Staatssecretaris kan niet in zijn standpunt worden gevolgd. Het was de IND uit het eerste gehoor op 24 juli 1998 bekend dat er een Dublin-claim bij Spanje kon worden gelegd. Op 30 juli had de IND, blijkens de invoering in het informatiesysteem, bepaald dat de claim zou worden ingediend. Ingevolge artikel 11, eerste lid van de Overeenkomst van Dublin dient het overnameverzoek te worden ingediend zo spoedig mogelijk nadat bekend is geworden dat een andere lidstaat verantwoordelijk kan worden gehouden voor de afdoening van het asielverzoek. Daarbij komt in dit geval nog dat verzoeker en zijn echtgenote vrijwel direct nadat zij in Nederland asiel hadden aangevraagd, van elkaar werden gescheiden. Dit omdat verzoekers echtgenote naar Spanje werd teruggestuurd aangezien zij al in Spanje asiel had verkregen. Gelet op het vorenstaande had van de IND dan ook mogen worden verwacht dat het de Dublin-claim zo spoedig mogelijk na 24 juli 1998 zou hebben afgehandeld. De door Staatssecretaris gegeven oorzaak voor de trage afhandeling van de Dublin-claim kan het lange tijdverloop mogelijk verklaren maar is niet toereikend als rechtvaardiging. De onderzochte gedraging is op dit onderdeel niet behoorlijk. II. Ten aanzien van de verstrekte informatie

1. Verzoeker klaagt er verder over dat de IND zijn gemachtigde foutieve informatie heeft verstrekt door tot tweemaal toe, op 12 oktober 1998 en begin november 1998, telefonisch mee te delen dat de Dublin-claim op 30 juli 1998 was ingediend.

2. De Staatssecretaris merkte in dit verband op dat, hoewel in het dossier geen stukken waren te vinden die konden worden herleid tot de betreffende telefoongesprekken, uit het feit dat de claimprocedure op 30 juli 1998 was opgevoerd in het informatiesysteem kon worden afgeleid dat deze datum abusievelijk was doorgegeven als de datum waarop het overnameverzoek was ingediend. De onderzochte gedraging is derhalve ook op dit onderdeel niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, is gegrond.